

NAJSTAREJŠA SLOVENSKA REVIJA, KI ŠE IZHAJA

PLANINSKI

VESTNIK

1
2021

TEMA MESECA

S psom v gore

Z NAMI NA POT

Turnosmučarsko območje doline Val Pesarina

3,90 €

IZ PLANINSKE ZALOŽBE – AKCIJA

SLOVENSKO PLANINSTVO, Peter Mikša in Kornelija Ajlec

Monografija skozi oči zgodovinarjev ponuja pregled zgodovine planinstva na Slovenskem. Kronološko sledi prvim zabeleženim pristopom v naše gore, številnim alpinističnim uspehom v svetovnih gorstvih, odprtju Slovenskega planinskega muzeja v Mojstrani in dogodkom do leta 2014. Vsebinsko je poudarjeno predvsem organizirano planinstvo, saj je knjiga med drugim namenjena domači in tuji promociji največje krovne planinske organizacije pri nas - Planinske zveze Slovenije, zaradi česar je besedilo v objavljeno dvojezično.

Format: 230 x 300 mm; 194 strani, trda vezava

CENA: V času od 15. 1. 2021 do 15. 2. 2021 lahko knjigo kupite po akcijski ceni s 50-odstotnim popustom: 14,95 €* (redna cena: 29,90 €*).

**DDV je obračunan v ceni. Stroške poštnine plača naročnik.*

PREDNAROČILA - 25 % popust

NOVE DOGODIVŠČINE V PRAVLJIČARIJI, Kristina Menih

Goram in pravljicam je skupno to, da nas lahko popeljejo na lepše. V svet, kjer za hip pozabimo na vsakodnevno rutino in se prepustimo brezčasnosti trenutka. Prijazna psička Dixie se v zadnji dolini pod Triglavom ne nosi nič kaj meščansko in se navdušena pridružuje dogodivščinam živali in bajeslovnih bitij, ki tam živijo. Gospodični, njeni gospodarici, največkrat ni povsem jasno, kaj se dogaja, a se tudi sama predaja čarobnemu vzdušju, ki ga uganjajo junaki Pravljičarje. Bralec bo znal drobec njune pravljíčnosti odkriti tudi na svojih potepanjih po planinskih poteh.

Format: 165 x 240 mm, 156 strani, trda vezava

V redni prodaji bo cena knjige 19,90 €.

Do 15. 2. 2021 lahko knjigo kupite po prednaročniški ceni 14,93 €.

I N F O R M A C I J E · N A K U P · N A R O Č I L A

PLANINSKA ZVEZA SLOVENIJE, PLANINSKA TRGOVINA PZS

NA SEDEŽU Ob železnici 30a, Ljubljana, v času uradnih ur
(v ponedeljek in četrtek od 9. do 15. ure, sredo od 9. do 17. ure, petek od 9. do 13. ure; odmor za malico 10.30–11.00).

PO POŠTI p. p. 214, SI-1001 Ljubljana

PO TELEFONU 01 43 45 684 v času uradnih ur brezplačna telefonska številka 080 1893 (24 ur na dan, vse dni v letu)

PO FAKSU 01 43 45 691

E-NAROČILA trgovina@pzs.si ali spletna trgovina PZS: <http://trgovina.pzs.si>.

SLOVENSKI PLANINSKI MUZEJ

Triglavska cesta 49, 4281 Mojstrana • telefon: 08 380 67 30 • faks: 04 589 10 35 • e-naročila: info@planinskimuzej.si

IZDAJATELJI IN ZALOŽNIK:

Planinska zveza Slovenije

ISSN 0350-4344

Izhaja osemnajstega v mesecu.

Planinski vestnik objavlja izvirne prispevke, ki še niso bili objavljeni nikjer drugje. 121. letnik

NASLOV UREDNIŠTVA:

Planinska zveza Slovenije

Uredništvo Planinskega vestnika

Ob železnici 30a, p. p. 214

SI-1001 Ljubljana

T: 01 434 56 90, F: 01 434 56 91

E: pv@pzs.si

www.planinskivestnik.com

www.pvkazalo.si

www.facebook.com/planinskivestnik

ODGOVORNI UREDNIK:

Vladimir Habjan

UREDNIŠKI ODBOR:

Emil Pevec (tehnični urednik), Marta Krejan Čokl,

Zdenka Mihelič, Irena Mušič Habjan, Mateja Pate,

Dušan Škodič, Tina Leskošek, Mire Steinbuch

ZUNANJI SODELAVCI:

Peter Šilak, Mitja Filipič, Jurij Ravnik

LEKTORIRANJE:

Marta Krejan Čokl, Mira Hladnik, Vera Šeško,

Sonja Čokl, Darja Horvatič (korektorica)

OBLIKOVANJE:

Mojca Dariš

GRAFIČNA PRIPRAVA IN TISK:

Schwarz print, d. o. o.

Tiskano na NEO MATT papirju, Triglav papir

NAKLADA: 4500 izvodov

Prispevke, napisane z računalnikom, pošiljajte po elektronskem mediju na naslov uredništva ali na elektronski naslov. Poslanih prispevkov ne vračamo. Uredništvo si pridržuje pravico do objave ali neobjave, krajšanja, povzemanja ali delnega objavljanja nenaročenih prispevkov v skladu s svojo uredniško politiko in prostorskimi možnostmi. Mnenje avtorjev ni nujno tudi mnenje uredništva in PZS. Kopiranje revije ali posameznih delov brez privolitve izdajatelja ni dovoljeno.

Naročanje:

Po pošti na naslov: Planinska zveza Slovenije,

Ob železnici 30a, p. p. 214, SI-1001 Ljubljana,

po elektronski pošti na naslov: pv@pzs.si ali

po telefonu 080 1893 (24 ur na dan) in na naslovu:

<https://clanarina.pzs.si/vestnik.php>.

MODRA ŠTEVILKA

080 18 93

Transakcijski račun PZS:

IBAN: SI56 6100 0001 6522 551

SWIFT: HDELSI22

DELAVSKA HRANILNICA D.D. LJUBLJANA

Naročnina 39 EUR, 63 EUR za tujino, posamezna številka 3,90 EUR. Člani PZS so upravičeni do 25 % popusta na letno naročnino Planinskega vestnika. Reklamacije upoštevamo dva meseca po izidu številke. Ob spremembi naslova navedite tudi stari naslov. Upoštevamo samo pisne odgovore do 1. decembra za prihodnje leto.

Izdajanje revije sofinancira Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije (ARRS), št. pog. 630-183/2017-1.

Program informiranja o planinski dejavnosti sofinancirata Ministrstvo za šolstvo in šport RS in Fundacija za financiranje športnih organizacij v RS.

FS Fundacija za šport

FOTOGRAFIJA NA NASLOVNICI

S psom v gorah

Foto Otton Naglost

Uredništvo Planinskega vestnika skrbno preverja vse članke in točnost v reviji objavljenih opisov poti, ki praviloma vključujejo opozorila na nevarnosti in možne pasti obiskovanja gora. Žal pa je vsak opis vedno subjektiven, poleg tega se objektivne težave na terenu lahko spreminjajo iz dneva v dan, celo iz ure v uro. Zato uredništvo revije in Planinska zveza Slovenije ne moreta prevzeti nobene odgovornosti za morebitne poškodbe ali materialno škodo, ki bi jih utrpel kdorkoli zaradi hoje in plezanja po gorah po navodilih iz te revije.

S psom v gore

Precej vode je preteklo od takrat, ko sva s sestro v triglavskem kraljestvu zimovali s taborniki. Sredi tedna se je v zimsko idilo prikazal najin oče v družbi našega psa. Prišel je pogledat, kako se imava (beri: preverit stanje), in ker bi bilo prenočevanje v naši koči le prevelik poseg v zasebnost dveh najstnic, je prespal v dobre četrte ure oddaljenem planinskem domu. Oba s psom sta uživala gostoljubje oskrbnikov, ki so bili v tistih časih, ko so bili zimski obiskovalci gora še bele vrane, verjetno veseli slehernega, ki jim je malce popestril dolge dni. Tako je bilo tudi našemu psu dovoljeno, da se čez noč greje pod odejo v postelji poleg očetove. Nepojmljivo razkošje minulih časov.

Na dogodek sem se spomnila ob pripravljanju tokratne teme meseca, ki je posvečena 'čudežem s tačkami', kot je pse poimenovala ameriška pisateljica in ilustratorica Susan Ariel Rainbow Kennedy. Danes so gore tudi pozimi polne ljubiteljev nekoristnega sveta in vedno več jih tja zahaja v družbi človekovega najboljšega prijatelja. Gore vse bolj postajajo stičišče različnih hribovskih "plemen": pohodnikov, plezalcev, kolesarjev, tekačev, smučarjev, in kar je še podobnih patronov; na terene, ki so bili nekoč rezervirani bolj ali manj za odrasle, zdaj zahajajo tudi družine z majhnimi otroki, pa tudi vse več naših štirinožnih spremljevalcev. Pisana množica torej, vsak njen del pa s svojimi razlogi in motivi za obisk gora, s svojimi pogledi, prepričanji, navadami in različno mero strpnosti do souporabnikov gorskega prostora. V gostem prometu se med udeleženci kdaj tudi zaiskri, zato se slej ko prej pokaže potreba po pravilih igre. Medtem ko imajo mnogi pse za svoje planinske družabnike, so drugi prepričani, da psi v gore ne sodijo, in razprave na spletnih forumih so temu primerno živahne. Kako urediti obiskovanje gora s psom, da bo volk sit in koza cela?

Naša želja je bila zbrati nekaj izkušenj in nasvetov, ki bi pripomogli, da bi bila hoja v gore tako za lastnike kot za njihove ljubljence varnejša, prijetnejša – in bolj zdrava. O zdravstvenih nevšečnostih, ki lahko doletijo pse planince, je spregovoril doktor veterinarske medicine Roman Burja. Nekaj planincev nam je zaupalo svoje izkušnje z obiskovanjem koč v družbi psa – ponekod so jih sprejeli odprtih rok, drugod pač ne. Trenutni hišni red v planinskih postojankah namreč ne dovoljuje prisotnosti živali v kočah – z nekaj izjemami, a kot boste lahko prebrali, se je z oskrbniki mogoče dogovoriti tudi drugače. Svoj pogled je predstavilo tudi nekaj oskrbnikov koč in morda bi veljalo poudariti mnenje enega od njih: tako za planince kot za njihove pse velja, da v koči ne morejo pričakovati enakega udobja in reda, kot so ga vajeni doma. Verjetno ni odveč omeniti, da v gore sodijo le dobro socializirani in vzgojeni, poslušni psi, saj – kot pravi vodnik PZS Žiga Macedoni – na videz nedolžna situacija v dolini lahko v hribih kaj hitro postane resna. Pes lahko v gorah spravi v nesrečo bodisi sebe, lastnika ali pa oba. V knjigi Franceta Malešiča *Spomin in opomin gora* sicer ni zabeleženih smrtnih nesreč, ki bi jih v gorah povzročili psi – z izjemo ene, ko je pes od veselja skočil na gospodarja in ga pahnul v prepad. V večini primerov so bili psi ob nesrečah tisti, ki so ostali pri ponesrečenih gospodarjih in reševalcem z oglašanjem pomagali odkriti ponesrečenca, ga izkoptati izpod plazov ali pa so celo stekli po pomoč. Gorski reševalci imajo občasno opraviti z reševanjem psov, ki zaidejo na kakšno polico ali zdrsnejo po pobočju, zgodilo pa se je tudi že, da so lastniki hoteli pomagati psu, pa je zdrsnilo njim, in so potrebovali pomoč reševalcev. V medijih smo lahko zasledili tudi nesreče s smrtnim izidom, ko je pes potegnil lastnika v globino. Zato terja obisk gora s psom tudi nekaj šolanja in izkušenj.

"Psi so naša vez z rajem," je nekoč dejal češki pisatelj Milan Kundera. Biti s psom v planinskem raju je torej paradiz na kvadrat, ki vam ga od srca privoščim v novem letu. Pa srečno vsem, če boste v družbi kosmatincev ali brez njih!

Mateja Pate

1 **UVODNIK** **S psom v gore**

Mateja Pate

4 **S PSOM V GORE** **Za brezskrbna potepanja s psom**

Roman Burja

8 **S PSOM V GORE** **Pogovor z Žigom Macedonijem**

Zdenka Mihelič

12 **S PSOM V GORE** **S psom v koč – da ali ne?**

Zdenka Mihelič

18 **INTERJUJ** **Pogovor z Janezom Ruparjem**

Miro Štebe

22 **DOMAČE GORE** **Projekt korona 2.0**

Štefan Šmigoc

30 **SPOMINI** **Konec dober, vse dobro**

Tone Mohorič

32 **DOGODIVŠČINA** **Nepozabna izkušnja**

Saša Jazbec

34 **Z NAMI NA POT** **O tebi sanjam zopet, o, Karnija!**

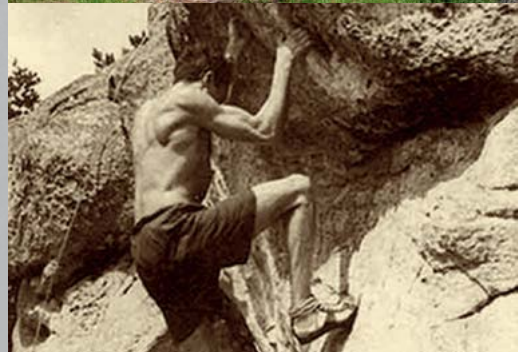
Tomaž Hrovat

43 **Z NAJSTNIKI V GORE** **Uztrajati ali (s)pustiti?**

Mateja Pate

46 **KOLUMNA** **Gore z moje najstniške perspektive**

Mateja Pate

Z NAJSTNIKI V GORE

48 Moja planinska pot odraščanja

Roman Ponebšek

Z NAJSTNIKI V GORE

49 Kako smo z najstniki hodili v hribe

Andrej Stritar

ZGODOVINA PLEZANJA

51 Začet(ni)ki balvanskega plezanja

Jurij Ravnik

VEZNE POTI

56 Bohinjska planinska pot

Martin Šolar

V DEŽELI TROLOV

58 Najdaljši jezik na svetu

Vid Legradič

LJUDSKO IZROČILO

60 Pripovedke s štajerskih hribov

Zbrala in priredila
Dušica Kunaver

**USEBINE USEH
PLANINSKIH UESTNIKOV
OD LETA 1895 DALJE NA
WWW.PUKAZALO.SI**

NA POT

61 Po logaškem svetu

Mihaela Rus

KOLUMNA

64 Deset (ne le) turnosmučarskih zapovedi

Klemen Belhar

TURNO SMUČANJE

66 Deset priporočil CAA za varnejše turno smučanje

Po spletni objavi
pripravila Zdenka Mihelič

RAZMIŠLJANJE

68 Samoumevnost

Zdenka Mihelič

69 NOVICE IZ VERTIKALE

72 ŠPORTNOPEZALNE NOVICE

72 LITERATURA

76 PLANINSKA ORGANIZACIJA

78 NOVICE

78 V SPOMIN

**PD CELJE MATICA JE V DOBRIH DVEH LETIH OSTALO BREZ
KOCBEKOVEGA DOMA NA KOROŠICI IN FRISCHAUFOVEGA DOMA
NA OKREŠLJU, DVEH PLANINSKIH DOMOV
NA TRASI SLOVENSKE PLANINSKE POTI.**

**SVOJ DAR ZA NOVI FRISCHAUFOV DOM
LAHKO NAKAŽETE NA RAČUN**

**ABANKA CELJE,
TRR: 0510 0801 6743 162.**

DRUŠTVO SE ZAHVALJUJE ZA VAŠ PRISPEVEK.

**POŠLJITE SPOROČILO
SMS S KLJUČNO BESEDO GR55
NA ŠTEVILKO 1919 IN PRISPEVALI
BOSTE 5 € ZA GRADNJO NOVIH
PROSTOROV DGRS KAMNIK.**

